

community

Danmark i krise?

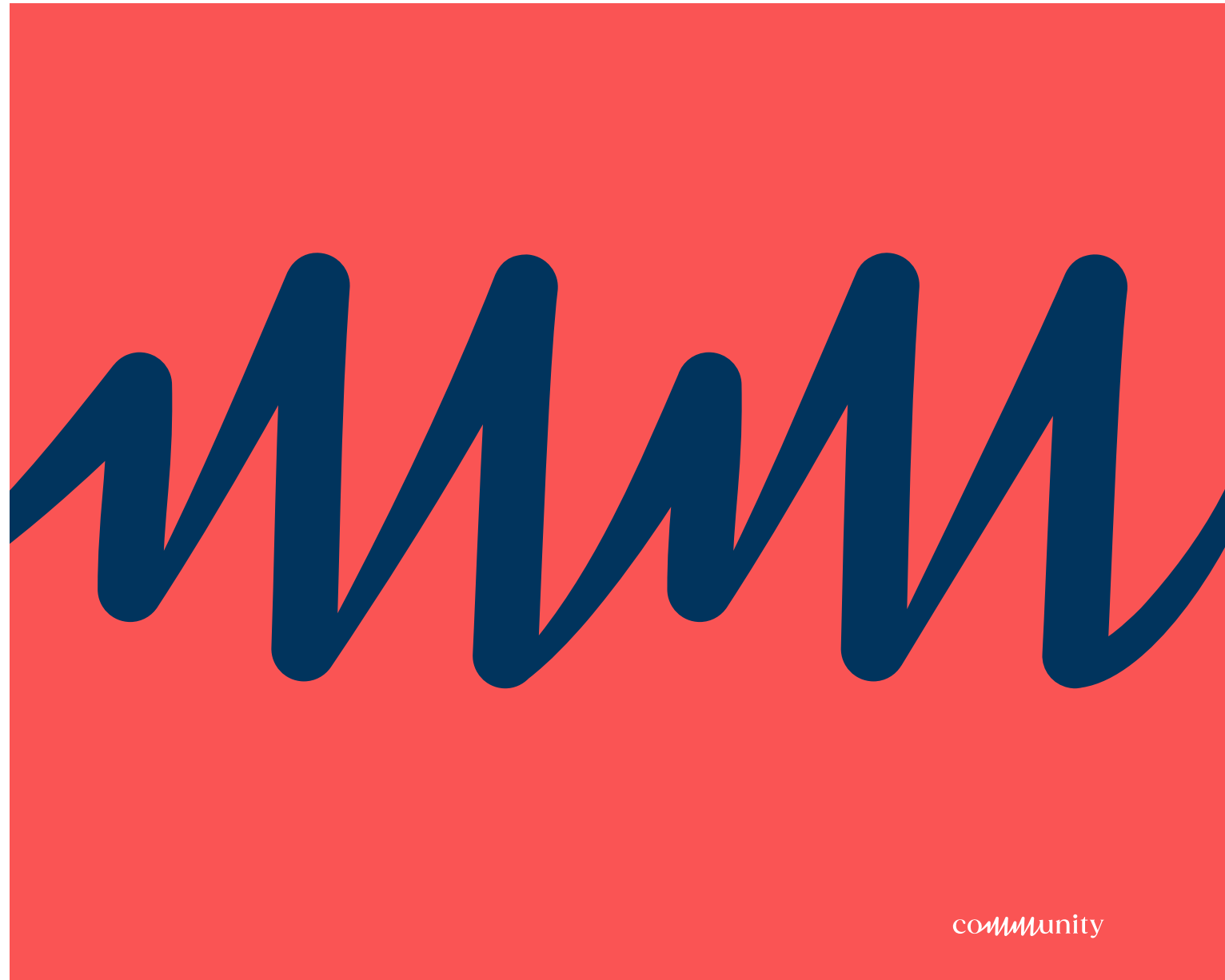
Krisemålingen 2023

Indhold

Forord: Hvorfor en krisemåling?	3
De 5 vigtigste indsigter fra krisemålingen 2023	4
Krisemålingen 2023: Er Danmark i krise?	5
Danskernes fokus og bekymringer	7
Danskerne i en foranderlig verden	10
Velfærdsstaten i krise	13
Klimakrisen og det grønne	15
Husker vi de rigtige kriser?	17
Krise og politik	19
Krisens dilemmaer	22
Metode	25

Hvorfor en krisemåling?

Krise er for længst blevet definerende for politik, magt og mobilisering. Men er krisen reel, og hvad mener danskerne? Det skal krisemålingen gøre os klogere på.

Klimakrise. Inflationskrise. Velfærdskrise. Migrationskrise. Trivselskrise. Energikrise. Sikkerhedskrise. Biodiversitetskrise. Forsyningsskrise. Miljøkrise. Sundhedskrise. Coronakrise. Rekrutteringskrise. Eller bare - krise i det hele taget?

En stemning af at noget ikke er, som det burde være, er til stede på mange områder. Udfordringerne er åbenlyse, mens mulighederne synes mere slørede. Måske befinder vi os i en regulær krise på en række af disse områder.

SVM-regeringen blev født for at adressere kriserne, der - ifølge regeringsgrundlaget - både griber ind i og forstærker hinanden. Og fra topledernes perspektiv er der grund til at være bekymret og årvågen i en tid med mange udfordringer.

Men fortællingen om et samfund med kriser har en bagside. Den risikerer at skabe splittelse, apati, pessimisme og modstand

mod forandring. Første skridt til at imødegå disse farer og understøtte en konstruktiv samtale om løsninger på Danmarks udfordringer ligger i at forstå, hvad der gør sig gældende i befolkningen.

Derfor måler vi for første gang danskernes oplevelse af krise. Alle taler om den, men de færreste kan sætte et præcist billede på, hvad krisen handler om, dens betydning og i hvilken grad den er lejret i befolkningen.

Vi håber, du vil læse med.

Helge Toksvig Bjerre

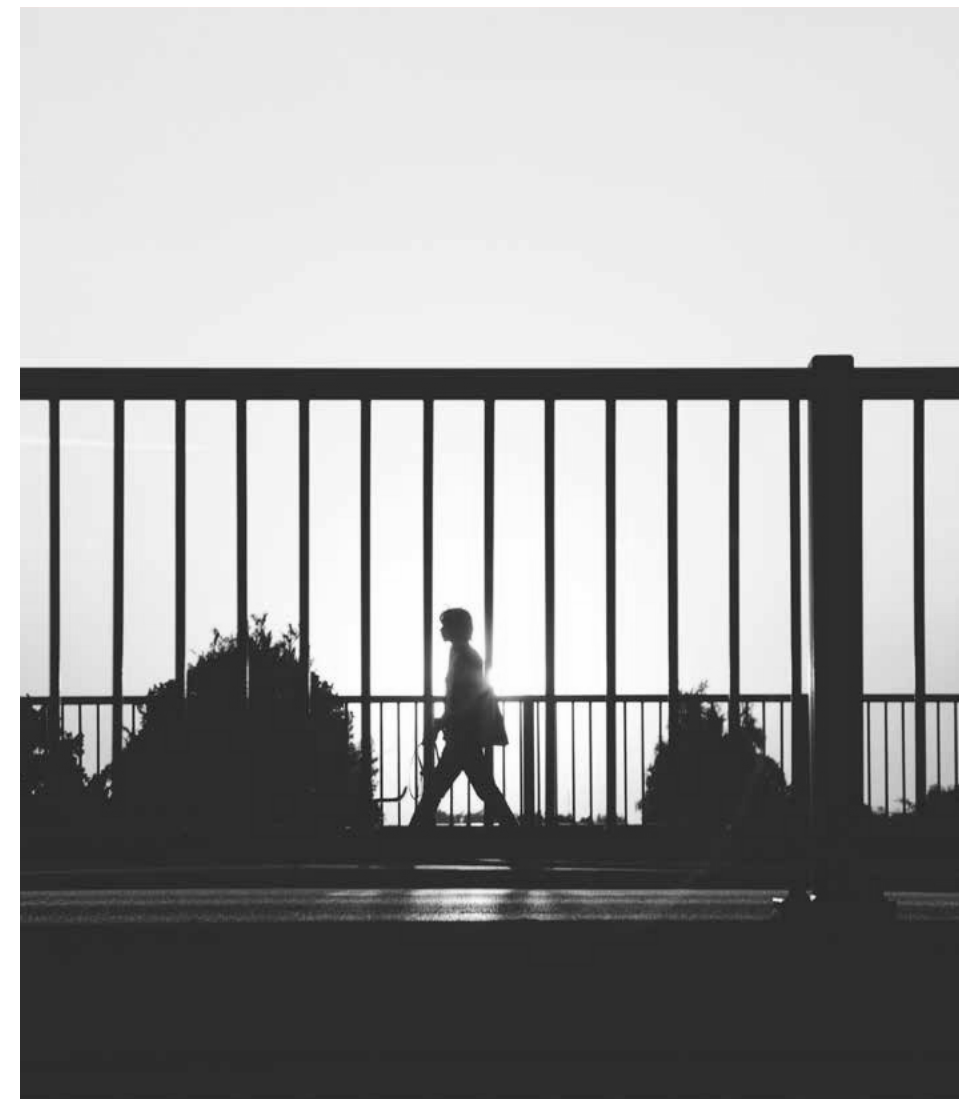
Stifter og CEO, Community

Mikkel Wolf Rasmussen

Associeret partner, Community

Jesper Claus Larsen

Founding partner, Opinion & The Other One

De 5 vigtigste indsigter fra krisemålingen 2023

1.

Danmark har udfordringer, men er ikke nødvendigvis i krise

Danskerne oplever et samfund med en række store og grundlæggende udfordringer, men er tilbageholdende med at konkludere, at vi generelt befinder os i en krisetilstand.

2.

De unge er de mest håbefulde

I en tid med fokus på unges mistrivsel, viser krisemålingen, at de 18-29-årige på mange områder er mere optimistiske end danskerne generelt. De ældre dele af befolkningen er de mest pessimistiske.

3.

Flertallet er klar til forandring - men hver femte tror ikke forandringer vil gavne dem

To ud af tre danskere mener, at Danmark kan og skal forandres til noget bedre. Der er en grundlæggende forandringsparathed blandt en majoritet af befolkningen. Denne opfattelse er især dominerende i de større byer og blandt danskere med længere uddannelser, men kan spores på tværs af de fleste befolkningsgrupper.

4.

Klimakrisen og det grønne savner politisk lederskab

Udfordringer i forhold til det grønne er i øjeblikket trængt i baggrunden af aktuelle økonomiske og sikkerhedspolitiske udfordringer, selv om danskerne ser det grønne som den absolut største udfordring i fremtiden. Klimakrise og biodiversitetskriser er på nuværende tidspunkt mest en sag for eliten end resten af befolkningen. Det udfordrer den grønne omstilling, at det folkelige mandat indtil videre er så snævert.

5.

Tilliden til velfærdsstaten og troen på fælles løsninger vakler

42 procent af danskerne er bekymrede for, om velfærdsstaten er der, hvis de får brug for den. Bekymringer vedrørende sundhedsvæsenet driver oplevelsen af en velfærdsstat under pres. Samtidig opleves sammenhængskraften og dermed fundamentet under velfærdsstaten som udfordret. 57 procent mener, at Danmark bliver mere og mere delt.

Er Danmark i krise?

Danskerne er uenige om, hvorvidt vi befinder os i en egentlig krise

Knap end hver anden dansker mener, at Danmark befinder sig i en egentlig krise

På baggrund af denne usikkerhed kan en majoritets-opfattelse af et Danmark i krise afvises. Men samtidig er kun 19 procent af danskerne enig eller helt enig i, at Danmark ikke er i krise. Hver tredje er i tvivl. Kriseopfattelsen er mindst præsent hos danskere med længere uddannelser og de unge.

Krisen fylder væsentligt mindre i de store byer end i små byer og landområder. Danskerne er dog splittede.

Befolkningen er delt i to lige store dele på spørgsmålet, om der er grund til at være optimistisk eller bekymret omkring udviklingen i Danmark. De unge mener oftere, at udviklingen går i den rigtige retning, mens flere ældre mener, at det går i den forkerte retning.

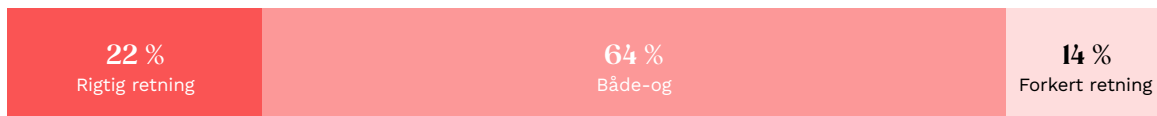
Bekymring for økonomi og demokrati driver kriseopfattelsen

Demokratiet og økonomien er blandt de vigtigste og mest forenende dagsordener i befolkningen. Det er især personer bekymret for netop demokratiet og økonomien, som mener, at Danmark lige nu befinder sig i en krise. Omvendt vurderer mere end 7 ud af 10 danskere, at de demokratiske og økonomiske udfordringer kan løses.

”Danmark befinder sig i en krise”. Hvor enig eller uenig er du?

Synes du generelt, at det går i den rigtige eller forkerte retning i Danmark?

Hvilket udsagn er du alt-i-alt mest enig i?

51 %

Der er mest grund til at være optimistisk omkring udviklingen i Danmark

49 %

Der er mest grund til at være bekymret omkring udviklingen i Danmark

Forord

De vigtigste indsigter

Er Danmark i krise?

Fokus og bekymringer

En foranderlig verden

Velfærdsstaten i krise

Klimaet og det grønne

Husker vi de rigtige kriser?

Krise og politik

Krisens dilemmaer

Danskerne fokus og bekymringer

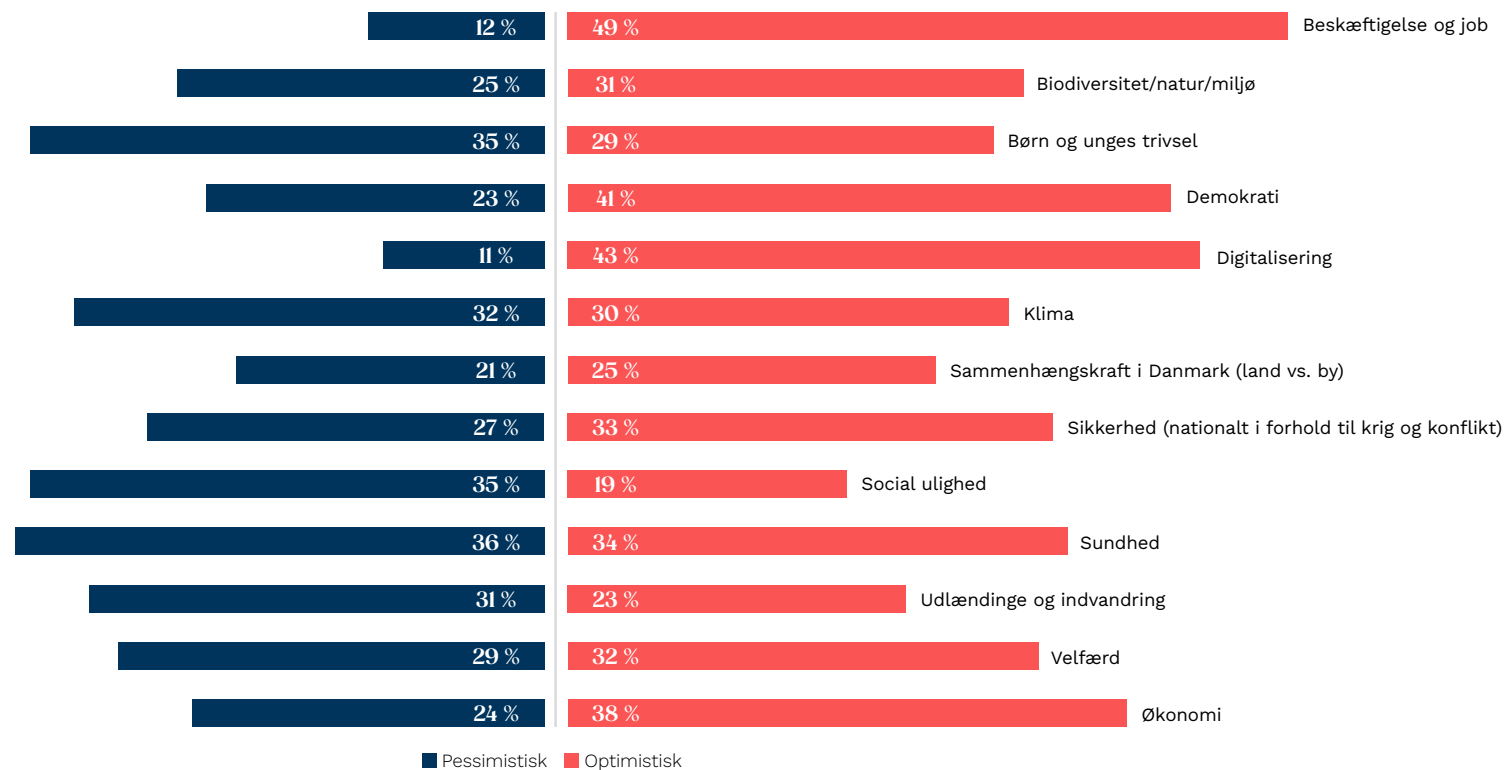

Økonomisk optimisme, men pessimisme i forhold til klima og sundhed

Danskerne er delt mellem optimisme og pessimisme på en række væsentlige politik-områder.

Det er bemærkelsesværdigt, at mens forventninger til økonomi og beskæftigelse er positive, så er danskerne i højere grad pessimistiske i forhold til sundhed, velfærd, de unges trivsel, indvandring samt social ulighed. Har udfordringerne vokset sig for store? Pessimismen er også udtalt i forhold til det grønne. Optimismen omkring den digitale udvikling er markant.

Hvordan er din opfattelse af udviklingen på følgende områder?

Demokratiet og det nære er vigtigst

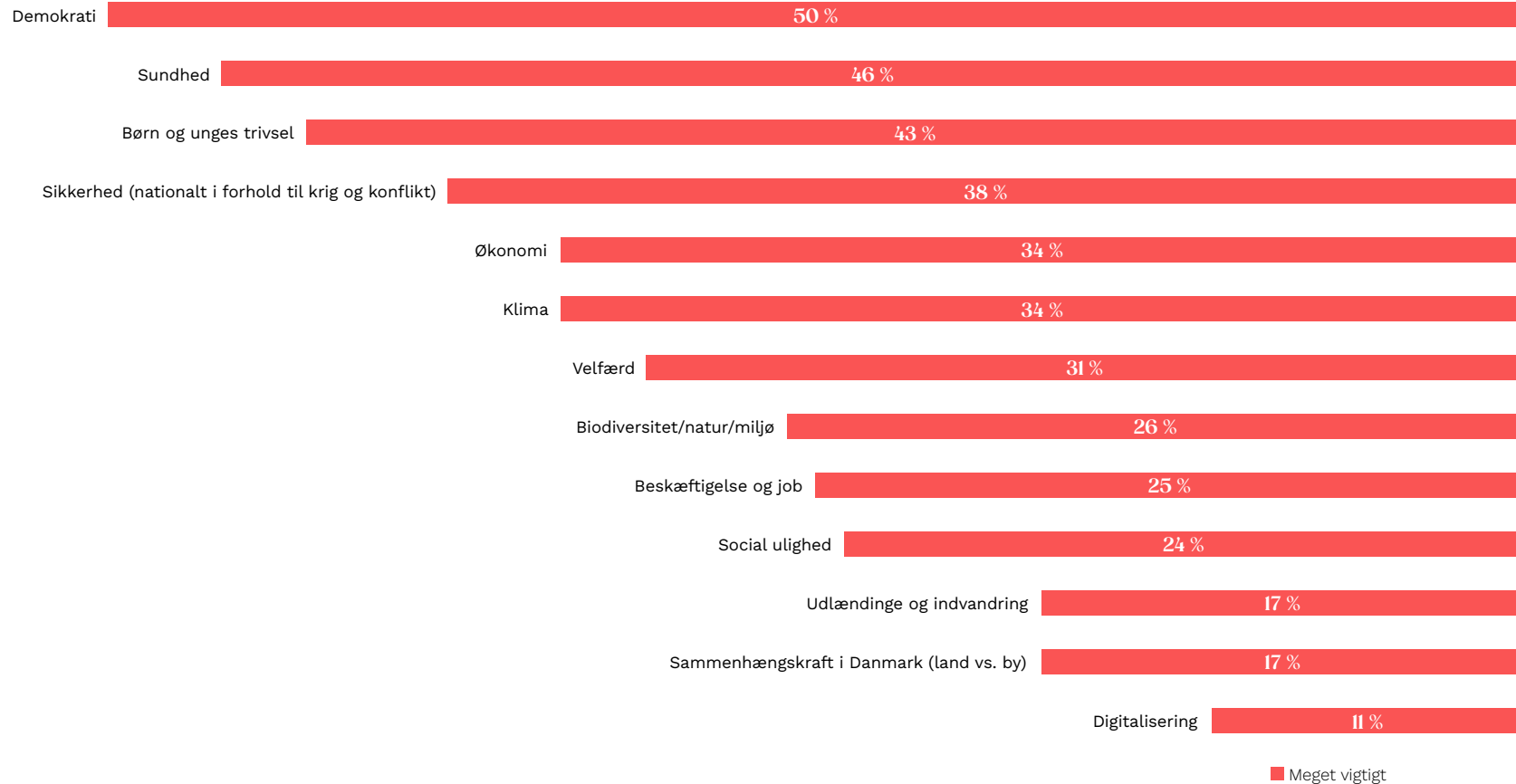
Det hele er ikke lige vigtigt. Derfor har vi spurgt danskerne, hvad der er særligt vigtigt for dem lige nu.

Danskerne er her i foråret 2023 især optaget af demokrati, sundhed, børn og unges trivsel samt økonomi. I forhold til disse prioriterede emner er danskerne primært optimistiske i forhold til demokrati og økonomi, som det fremgår af figuren på side 8. Omvendt er pessimismen større i forhold til sundhed og de unges trivsel.

Krig i Europa har fået sikkerhed højt op på danskernes dagsorden, mens det grønne i form af klima og biodiversitet er trængt lidt mere i baggrunden. Sundhed og sikkerhed står højt på de ældres agenda, mens klima og biodiversitet især står højt på agendaen hos dem med længere uddannelser.

Digitalisering er fortsat et perifert emne for de fleste, selv om de potentielle forandringer på dette område er markante.

En række områder fylder meget i medier og hos politikerne, men hvor vigtige er de for dig?

Danskerne i en foranderlig verden

Krisesegmenter

Krisemålingen identificerer fire segmenter i befolkningen baseret på deres oplevelse af og tilgang til fremtiden.

Den optimistiske innovatør

(35 procent af befolkningen)

Har en positiv holdning til udviklingen i Danmark og ønsker at fokusere på at forandre og gøre tingene bedre. De er optimistiske omkring fremtiden og tror på mulighederne for forbedring.

Kendetegn: Overvægt af mænd, 18-29 år eller over 60 år, videregående uddannelse, største byer.

Danmark i krise: 31 procent er enig eller helt enig.

Har tillid til beslutningstagere: 56 procent er enig eller helt enig.

Den bekymrede aktivist

(32 procent af befolkningen)

Interesseret i forandring, men bekymrede for fremtiden. De ser flere udfordringer og problemer i samfundet, men er ikke pessimistiske omkring fremtiden.

Kendetegn: Overvægt af kvinder, 40-69 år, erhvervsfaglig eller videregående uddannelse, købstæder eller største byer.

Danmark i krise: 65 procent er enig eller helt enig.

Har tillid til beslutningstagere: 19 procent er enig eller helt enig.

Den bevarende optimist

(16 procent af befolkningen)

Ønsker at bevare og beskytte det, vi allerede har i Danmark og er optimistiske omkring fremtiden. De mener ikke, at store forandringer er nødvendige og er optaget af at bevare status quo.

Kendetegn: Overvægt af mænd, 18-29 år eller over 60 år, grundskole eller gymnasie/HF, bosat i købstæder eller store byer.

Danmark i krise: 34 procent er enig eller helt enig.

Har tillid til beslutningstagere: 47 procent er enig eller helt enig.

Den bekymrede beskytter

(18 procent af befolkningen)

Bekymret for udviklingen i Danmark og ønsker at bevare det, de allerede har. De tror ikke, at forandringer vil føre til en bedre fremtid og har et stærkt ønske om at bevare status quo.

Kendetegn: Overvægt af mænd, over 40 år, erhvervsfaglig eller kortere videregående uddannelse, landdistrikt eller mindre by.

Danmark i krise: 63 procent er enig eller helt enig.

Har tillid til beslutningstagere: 15 procent er enig eller helt enig.

2 ud af 3 danskere er klar til forandring

- men hver femte tror ikke, forandringer vil gavne dem

Halvdelen af befolkningen er optimistiske, mens den anden halvdel er pessimistiske, hvad angår udviklingen i Danmark. Mens danskerne er delte i deres syn på fremtiden, samler de sig i et fælles perspektiv om, at forandring er nødvendig. To ud af tre mener, at vi skal fokusere på at forandre og gøre tingene bedre i Danmark.

Mange mener, at forandring er et grundvilkår i den tid, vi lever i. I forhold til at skabe fælles, legitime løsninger på nuværende og fremtidige udfordringer, er det afgørende at lytte til de dele af befolkningen, der ikke på samme måde ser nødvendigheden af forandring.

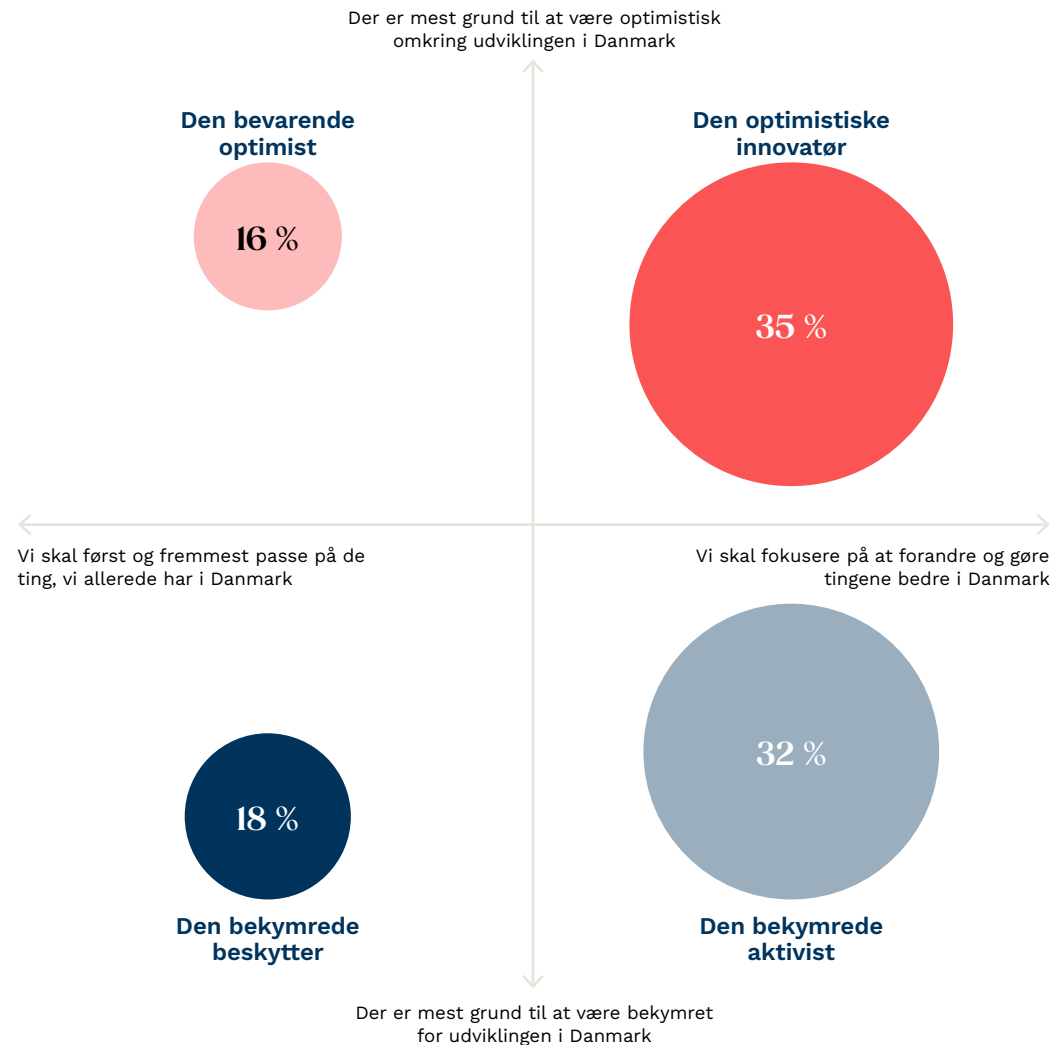
Hvilket udsagn er du alt-i-alt mest enig i?

33 %

Vi skal først og fremmest **passe på** de ting vi allerede har i Danmark

67 %

Vi skal fokusere på at **forandre** og gøre tingene bedre i Danmark

Velfærdsstaten i krise

Tilliden til velfærdsstaten og troen på fælles løsninger vakler

Baseret på krisemålingen 2023 er der ikke nogen tvivl om, at tilliden til velfærdsstaten er udfordret. Det samme gælder forestillingen om de fælles løsninger på tværs af Danmark.

Flere danskere ser pessimistisk på udviklingen af sundhed end det modsatte. I forhold til velfærd er optimisterne kun lidt flere end pessimisterne. Der er en udtalt bekymring for, om vi fortsat kan finde fælles løsninger på tværs af forskelligheder.

De ældre føler sig svigtet

Det er især de ældre, der er pessimistiske i forhold udviklingen, mens dem med længere uddannelser og de yngre i højere grad er optimistiske. Næsten halvdelen af alle danskere er bekymrede for, om de vil have sparet nok op til en værdig pensionisttilværelse. Det er entydigt politikerne, der skal løse udfordringerne, mener danskerne.

27 %

af danskerne er bekymrede for, om vi stadig kan finde fælles løsninger på tværs af forskelligheder.

42 %

af danskerne er bekymrede for, om velfærdsstaten vil være der for dem, hvis de får brug for den. 45 procent af danskerne er bekymrede for, om de vil have sparet nok op til en værdig pensionisttilværelse. Det gælder især de unge og midaldrende.

34 %

af danskerne frygter, at deres børns liv bliver værre sammenlignet med deres eget liv og tryghed.

Klimakrisen og det grønne

Danskerne savner politisk lederskab, der kan løse miljø- og klimakrisen

Spørgsmålet om klimaet og den grønne omstilling er blandt de dagsordener, hvor danskerne er mest pessimistiske (32 procent) omkring udviklingen. Det gælder i særdeleshed på længere sigt, hvor 40 procent sætter spørgsmålstegn ved, om de udfordringer, som vi står overfor på klimaområdet, overhovedet kan løses.

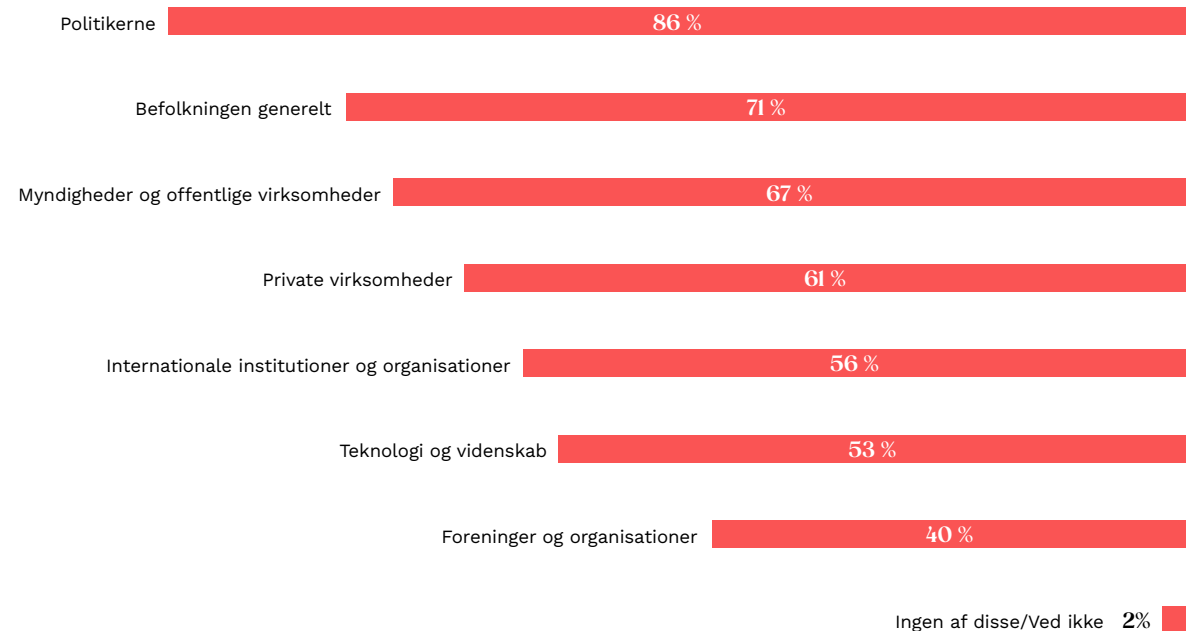
Krisemålingen 2023 viser, at den grønne dagsorden på flere måder befinder sig i et vadested.

Skal flertallet af danskerne fortsat tro på, at der er mulighed for at vende udviklingen, så skal der udvises et større lederskab fra politisk side. Et lederskab, der formår at samle og motivere danskerne på tværs af alder, geografi, økonomi og uddannelse.

Evnen til at samle de fleste danskere om den grønne omstilling er dog udfordret af den komplekse og vidtrækkende problemstilling, som denne dagsorden udgør.

På nuværende tidspunkt er klima og grøn omstilling mest af alt et projekt for dem med længere uddannelser i de store byer. Samtidig er det en dagsorden, der stadig fylder mest for de unge. Det grønne virker endnu ikke til at være en fælles sag for befolkningen.

Hvem, mener du, har det primære ansvar for at løse udfordringerne inden for klima?

Husker vi de rigtige kriser?

Økonomi skygger for miljø- og klimakrisen

Danmark står sammen med resten af verden over for en række udfordringer og risici, der føles både helt nye og uhyggeligt velkendte. Efter corona har krig i Europa og frygten for recession taget over, men husker vi de rigtige kriser, når vi kigger lidt længere frem?

Kriser kan komme fra mange sider, og derfor har vi bedt danskerne vurdere, hvor de

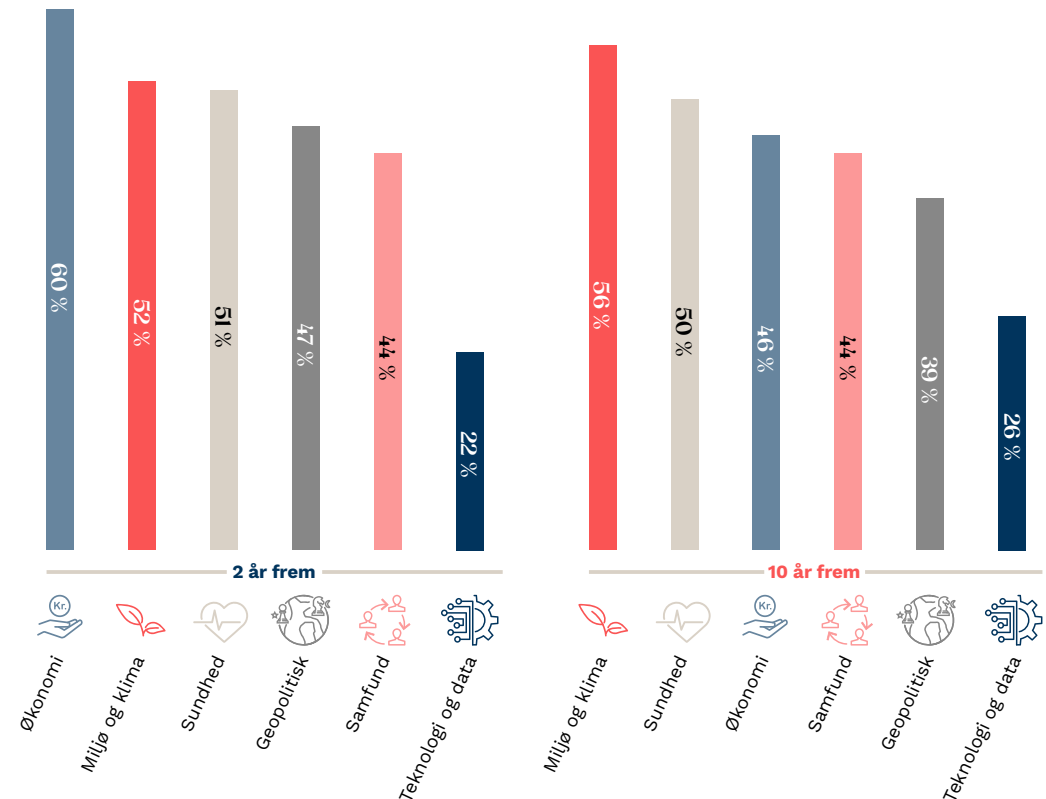
ser de største udfordringer om henholdsvis to år og om 10 år.

I dag skygger bekymringen for økonomien for det grønne. Når danskerne ser ud i fremtiden, stiger bekymringen for det grønne og for det teknologiske, mens der er en tro på, at både økonomi og sikkerhedspolitik vil rette sig.

Udfordringer, vi har bedt danskerne om at vurdere betydningen af:

- Miljø og klima (f.eks. voldsomt vejr som følge af klimaforandringer, forurening, truede dyr og planter, fødevaremangel).
- Sundhed (f.eks. smitsomme sygdomme og pres på sundhedssystemet).
- Økonomi (f.eks. inflation, boligboble, fyringer, stigende leveomkostninger).
- Samfund (f.eks. polarisering, konflikt, mistillid, brudte samfundsstrukturer, faldende opbakning til demokratiet).
- Geopolitik (konflikter, mangel på varer, krig).
- Teknologi og data (f.eks. kunstig intelligens, cyberangreb på kritisk infrastruktur, cybercrime).

Hvis du ser frem, hvad tror du så vil være de største udfordringer for dit liv?

Forord

De vigtigste indsigter

Er Danmark i krise?

Fokus og bekymringer

En foranderlig verden

Velfærdsstaten i krise

Klimaet og det grønne

Husker vi de rigtige kriser?

Krise og politik

Krisens dilemmaer

Krise og politik

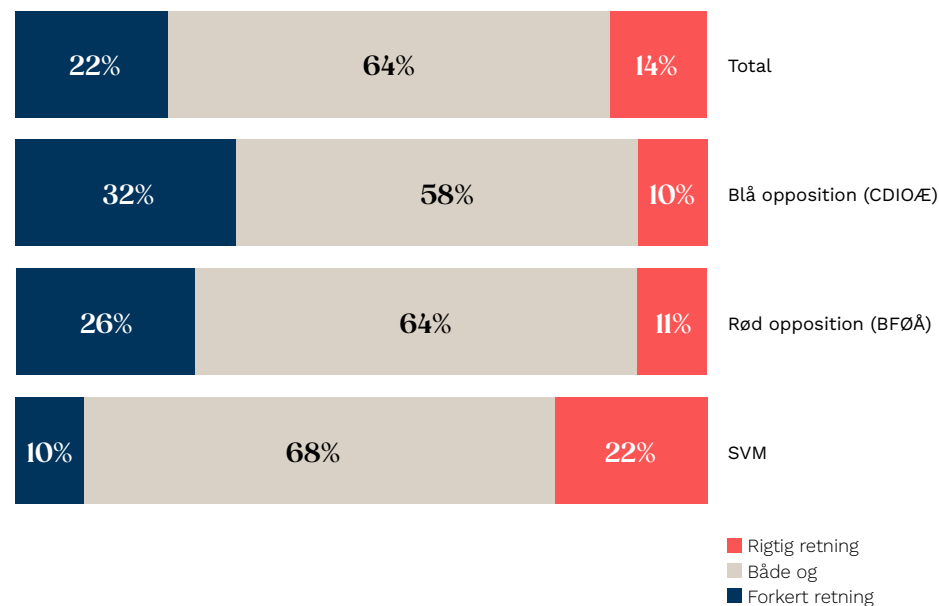
Halvdelen af danskerne tror ikke, at vores nuværende ledere kan løse Danmarks udfordringer

Danskerne mener, at politikerne er dem, som bør løse udfordringerne. Det gælder mest omkring økonomi, sundhed og velfærd og i mindst grad i forhold til det digitale område. Men de høje forventninger udfordres af lav tillid. Der er opstået et gab mellem forventninger og muligheder. Politikerne er næsten dømt til at skuffe.

Kriser deler befolkningen

Kriseopfattelsen er blevet en skillelinje i dansk politik. Regeringsgrundlaget for den nuværende regering er cementeret af kriser og behov for reformer, men regeringens egne vælgere køber i mindre grad ind på regeringens kriseretik end oppositionen. Det er i væsentligt højere grad oppositionens vælgere, der mener, at Danmark er i krise.

Synes du generelt, at det går i den rigtige eller forkerte retning i Danmark?

36 %

af danskerne udtrykker tillid til beslutningstagere.

47 %

af danskerne mener ikke, at vores nuværende ledere vil være i stand til at løse Danmarks udfordringer.

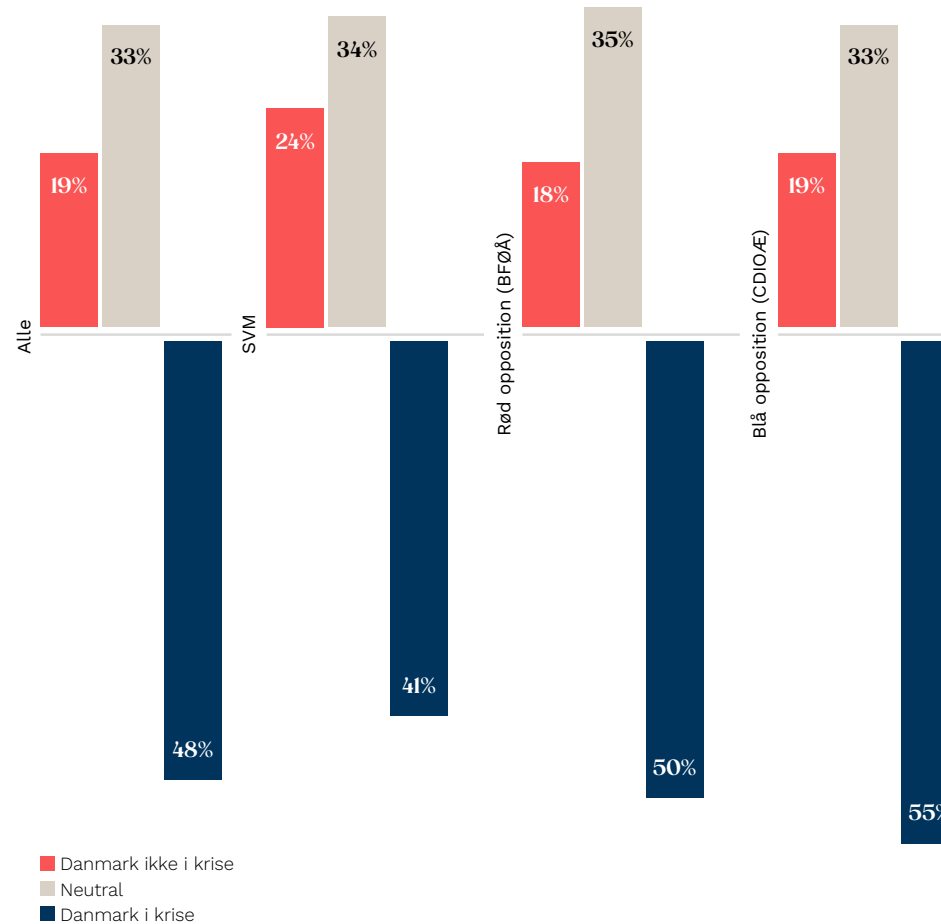

Krisefokus udfordrer vores sammenhængskraft

Danskerne er bekymrede for, om sammenhængskraften i Danmark kan sikres. Danskerne er fælles om vigtigheden af demokrati og økonomi, og personer med bekymring for disse områder mener i højere grad, at Danmark er i krise.

Derudover trives kriseopfattelsen på fløjene af dansk politik. Stor bekymring for social ulighed, som især ses på venstrefløjen, og stor bekymring for indvandring og flygtninge, som især ses på højrefløjen, forklarer ligeledes, om man mener, at Danmark er i krise.

Hvordan er din opfattelse af udviklingen på følgende områder?

57 %

af danskerne mener, at Danmark bliver mere og mere opdelt

Krisens dilemmaer

Kan politikerne adressere alle udfordringer uden at splitte yderligere?

Kriser farver blikket og risikerer at få os til at forstørre problemer frem for at finde løsninger. Bliver krisesnakken til en nedadgående spiral, eller bør vi være mere konstruktive?

Fem dilemmaer står tydeligt for danskerne anno 2023. Håndteringen og samtalen om disse bliver afgørende for, hvordan oplevelsen af udfordringer og krisestemningen udvikler sig over de kommende år.

Hvordan taler vi om udfordringerne uden at splitte befolkningen yderligere?

Sammenhængskraften og den grundlæggende oplevelse af Danmark som et lige land med lige muligheder for alle, er under pres. En fornyet styrkelse af sammenhængskraften kræver en samtale på tværs af generationer, politiske skel, geografiske forskelle og livssituationer.

Hvordan balancerer vi mellem udfordringer på kort sigt og udfordringer i horisonten, der kan vokse sig langt større?

Klimakrisen har introduceret en ny tidsdimension i krisehåndteringen. Skal vi gøre en indsats, der har betydning for klimaet, er vi nødsaget til at udøve en krisehåndtering, der balancerer mellem det korte og det lange perspektiv.

Hvordan adresseres klima og den grønne omstilling, så hele befolkningen er med?

Det grønne spørgsmål deler danskerne i en række brydninger. At der skal gøres ind-

satser i forhold til klimaet og den grønne omstilling er bredt accepteret, men omfanget, styrken og prioriteringen af konkrete indsatser deler danskerne.

Hvordan genskaber vi troen på og en realistisk forventning til velfærdsstaten?

Velfærden er under pres, hvilket i særdeleshed udtrykkes gennem problematisering og bekymring på sundhedsområdet samt udsigten til tilværelsen som pensionist. Evnen til at levere velfærd på rette tid og omfang udfordres af demografien. Danskerne er grundlæggende tilhængere af den universelle velfærdsstat, så hvordan forventningsafstemmer man til en ny virkelighed, hvor

serviceniveauet ikke nødvendigvis står mål med oplevede rettigheder?

Hvordan tager politikerne ansvaret og sætter retningen i en situation, hvor tilliden til dem er udfordret?

Uanset krisen og udfordringernes natur hviler ansvaret – ifølge danskerne – hos politikerne. Troen på, at de kan gøre det rigtige, hviler dog på et spinkelt grundlag. Politikerne og danskerne er nødt til at finde sammen igen, hvis de store udfordringer skal løses og skabe et positivt udgangspunkt for udviklingen i Danmark.

[Forord](#)

[De vigtigste indsigter](#)

[Er Danmark i krise?](#)

[Fokus og bekymringer](#)

[En foranderlig verden](#)

[Velfærdsstaten i krise](#)

[Klimaet og det grønne](#)

[Husker vi de rigtige kriser?](#)

[Krise og politik](#)

[Krisens dilemmaer](#)

Metode

Dette er første udgave af krisemålingen

Krisemålingen er udviklet af kommunikationsbureauet Community og gennemført i samarbejde med Opinion & The Other One med Norstat Danmark som partner på dataindsamling.

Krisemålingen baserer sig på spørgeskemadata indsamlet i perioden 1. marts 2023 til 15. marts 2023 via Norstat Danmarks onlinepanel. Der er i alt indsamlet 2.000 svar fra et nationalt repræsentativt udsnit af den danske befolkning på 18 år eller derover.

Til brug for undersøgelsen blev der udtaget en stratificeret stikprøve. Data er efterfølgende vejret på køn, alder og region, så de modsvarer den på landsplan kendte fordeling på disse kriterier.

Den maksimale statistiske usikkerhed er på totalen (2.000 interview) +/- 2,2 procent.

Alle tal og figurer er baseret på ovenstående undersøgelse.

Vil du høre mere?

Helge Toksvig Bjerre

Stifter, CEO

helge@wearecommunity.dk

+45 20714707

Community

Vi leverer strategisk rådgivning, politisk kommunikation og engagerende kampagner for nogle af Danmarks mest markante organisationer og topledere. I en verden af støj og krise, må alle spørge sig selv: Hvad er vores sag? Hvem er vores medfortællere? Hvordan engagerer vi dem?

www.wearecommunity.dk

Opinion & The Other One

Hos OTOO dyrker vi data, analyser, indsigter, strategi og ord for at kunne rådgive om en verden i forandring. Med udgangspunkt i konkrete data og dybe indsigter hjælper vi organisationer, institutioner, foreninger og virksomheder med at forstå dem selv og navigere i den verden, de er en del af.

www.otoo.dk

community

Bredgade 20A, 4. sal, 1260 København K
hello@wearecommunity.dk
www.wearecommunity.dk